

ЧЕРВОНО-ЧОРНЕ
ЗНАМЕНО: СИМВОЛ
БОРОТЬБИ ЗА ВОЛЮ

4

ПОЕТ З РОСІЇ
ОСПІВУЄ ЄВРОМАЙДАН
В УКРАЇНІ

5

ЕЖЕН ДЕСЛАВ:
РЕЖИСЕР З
УКРАЇНИ

7

Козацькому роду нема переводу!

Козацький край

№15 (57)
30 листопада 2013 р.

ВОЛЯ ГРОМАДИ - ЗАКОН ДЛЯ ВЛАДИ!

Євромайдан –
це не щось нове.
Козацькі нащадки
вчергове стали
на захист своєї Волі
і майбутнього
держави

Олег
ОСТРОВСЬКИЙ

Євромайдану
через
«Козацький
край»

передають
вітання Австралія і Росія

Пам'ять кошового отамана у холоднороській церкві Петра Калнишевського 13 листопада, рівно через 210 років після того, як кошовий помер на далеких Соловецьких островах серед Білого моря, вшанували козаки з Черкащини, Полтавщини та Київщини. Ініціатором вшанувань виступило Вільне Козацтво Холодного Яру.

У церкві Петра Калнишевського її настоятель, отець Василь Циріль провів Молебень до Святого Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського) – за Україну та за її Волю та Панахиду за усіх борців, репресованих, убієнних за Волю України на Соловецьких островах. Поминальний обід відбувся на території музейно-етнографічного комплексу «Дикий хутір».

Цього ж дня на пропозицію холоднороських молебні пам'яті кошового Петра Калнишевського було проведено і у храмі Пустовітківки – села на Сумщині, де кошовий народився та у січовій церкві на запорізькій Хортиці.

Як повідомили листом з Австралії козаки 8-го куреня ім. Петра Калнишевського Вільного Козацтва Мельбурна, цього дня вони теж молилися за Кошового Отамана, в неділю 17 і 24 листопада відбулися панахиди за Калнишевського в усіх українських церквах штату Вікторія, а після цього на 30 листопада в Українському Народному Домі Ессендон у Мельбурні було заплановано більш масштабне вшанування.

Та все змінив день 29 листопада, коли замість кроку вперед до Європи на саміті у Вільнюсі від імені України було зроблено десяток кроків назад. А як показав жорстокий до нелюдства розгін міліцією Євромайдану – і всю сотню кроків у напрямку «розвитку» Росії чи Білорусі замість омріяної народом Європи...

Від наших побратимів з Австралії замість очікуваної розповіді про вшанування кошового Калнишевського надійшов лист з тривогого за майбутнє рідної України, солідарність з усіма його учасниками в Києві та інших містах України додавали мельбурнським українцям ще більшої впевненості, витривалості і це стало потребою життя, бо вибір Євромайдану – це спосіб збереження державності України і майбутнього всього українського народу».

Якщо користуватися старезними радянськими штампамі, як нині це стало модним у деяких політиків, то можна було б сказати, що лист з Австралії – це «злобне нашоптиваніє буржуазно-націоналістических недобітків».

Проте як тоді бути з віршем росіянина Олександра Большева – він надіслав його на адресу «Козацького краю» з Кромів Орловської області РФ:

**РФ опять готова к бою.
(Психуем, когда к нам спиной.)
Грозим мы Киеву трубою.
Здесь вентиль – туз наш козырной...
Авось, да что-нибудь и выйдет.
Давить соседей нам не в лом...
Что нас вокруг все ненавидят,
Мы удивляемся потом.**

Поет-росіянин вітає Україну з європейським вибором і радить тікати подалі від «дружніх» ведмежих обіймів Москви...

МИХАЙЛО ІВАНЧЕНКО: «Біль минулого робив мене сильнішим»

Свій ювілейний 90-й день народження 18 листопада відсвяткував уродженець села Гусакове на Звенигородщині Михайло Іванченко – талановитий поет, прозаїк, художник та один із борців за українську самостійність

Пам'ять про батька

Ще змалку Михайло, син сотника Вільного козацтва Грицька Іванченка пізнав тяжку долю. Він пережив страшні роки Голодомору, війни та національного гніту. Але ніщо не зупинило його любові до України.

– Я пережив багато життєвих моментів на порозі між життям і смертю. Але не тримаю зла на тих, хто колись зробив мені боляче. Ця біль загартовувала мій дух, робила мене сильнішим, – розповідає Михайло Іванченко.

Сивий дідуся добре пам'ятає пережиті роки. На його очах в роки Голодомору загинули сестричка Оля та дід Софрон. А в 1938-му заарештували батька. Востаннє бачив його, як «полупорка» повезла в Умань. Там борця за вільну Україну розстріляли...

– Увесь цей час я був на порозі між життям і смертю. Але мене оберігала пам'ять про батька. Він був дуже справедливий чоловік, – пригадує він.

Михайло любив малювати, мріяв навчатися в художній школі, але через те, що був сином «ворога народу», до неї так і не потрапив. Тому вступив до агрономічного технікуму в Тальному. Щосуботи долав пішки 18 кілометрів за дводинною хлібиною. А щоб платити за навчання, підробляв вантажником на цукроварні.

Син сотника вільного козацтва захоплювався і поезією. Писав вірші про вільних козаків та голодне життя в гуртожитку. Тоді й відчув на собі пильну увагу сексотів, які доповіли про сміливе віршування Михайла енкаведистам.

Хлопчину мали відрахувати із технікуму, але розпочалася війна. Після невдалого відступу з колоною юнаків за Дніпро йому вдалося повернутися до рідного села. А в 1942 році був вивезений до Німеччини.

Ціна патріотизму

В арбайтборах хлопця виснажували постійний голод і тяжка багатогодинна праця. Але він знаходив сили і насагу, щоб писати та вести просвітницьку роботу серед оstarбайтерів. А після визволення табору поляками спраглий до волі син козака вдавсь до втечі.

– Я ніколи не боявся говорити, що я українець. Писав вірші, носив вишиванку. Не боявся, хоча це переслідувалось. Доношки були

навіть серед своїх, але я не боявся, бо знав, кому довіряти, а кому ні, – каже Михайло Григорович.

У 1947-му за антисталінські вірші, надруковані в емігрантських виданнях, був засуджений військовим трибуналом на 10 років заповярних таборів. Михайла погнали по штрафних і режимних зонах ГУЛАГу із тавром «склоненк побегу». До 1953 року він будував залізницю: потім його звільнили, врахувавши заліки робочих днів.

Наважившись повернутися до України, працював художником при будинках культури та на підприємствах Звенигородщини і Тальнівщини. Коли працював у

мостійності, – розповідає у своє 90-річчя Михайло Іванченко. На його думку, щоб бути справжніми господарями на своїй землі, українцям потрібно мати свободу поглядів і переконань, досягти самостійності в культурі, історії, мові.

– Ми живемо у стадії «Третьої світової війни». Я досі не бачу тієї України, за яку ми боролися. Сьогодні політики багато говорять, але результатів з цього мало, – говорить він. – Нас заколисують всілякими забавками, телевізійними шоу, танцями. А ми собі дримаємо і не робимо того, що треба зробити. А потрібно зробити багато. Ми маємо дивитися в українські твори, шанувати народну культуру та виховувати молоде покоління так, щоб вони любили українське, а не протанцювали своє життя!

Нікого силою не треба примушувати любити Україну. Потрібно по-доброму ставитись до людей, незалежно від їхніх переконань. Не треба нікого лаяти! Все просто: не подобається – «ауфвідерзейн». Якщо хтось не любить Україну, нехай собі їде в Росію чи будь-куди, де йому буде краще!

* * *

Із ювілеєм Михайла Григоровича привітали представники обласної і місцевої влади, реєстрового козацтва, вчителі, письменники, художники, рідні та друзі.

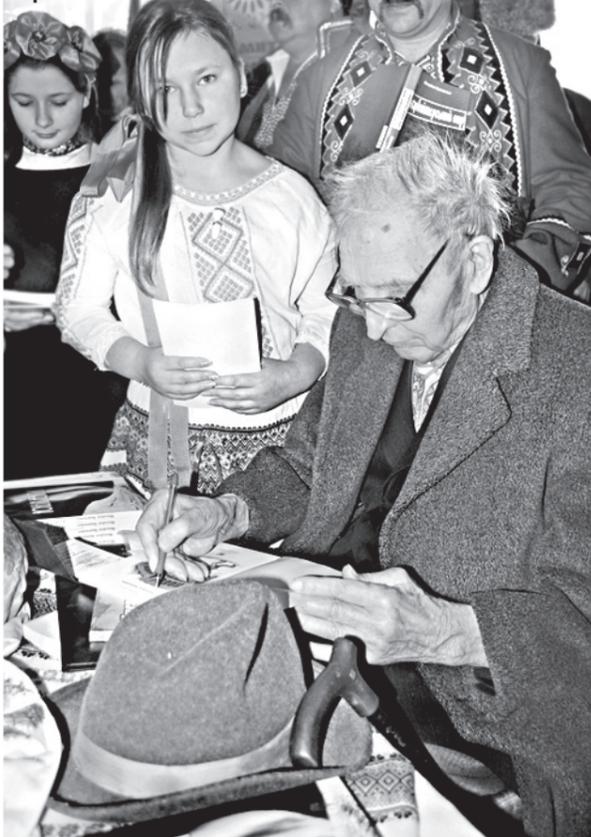
Так, депутат обласної ради, голова обласного осередку Національної спілки письменників України Валентина Коваленко подарувала імениннику сигнальний примірник його книги «Багренні журавлі», виданої за сприяння обласної організації Національної спілки письменників України і за підтримки обласної ради.

Привітав Михайла Григоровича і секретар Національної спілки письменників України Сергій Пантук. За особисті досягнення у літературній творчості, за вагомий внесок у відродження духовності та культури українського народу він вручив ювіляру спілчанську медаль і посвідчення.

Уклонився Михайлу Іванченку і крайовий отаман Вільного козацтва Холодного Яру Олег Островський. Від імені козаків Холодного Яру він вручив імениннику реєстрову грамоту, яка засвідчує його у званні почесного старійшини козацтва. Крім того, за заслуги з відродження духовності, історії та козацького духу народу України та безцінну творчу діяльність на благо держави та українського козацтва Михайла Григоровича нагороджено орденом Богдана Хмельницького. А представники куреня Вільних козаків звенигородського села Козацьке на чолі з курінним отаманом Петром Дяченком подарували ювіляру справжню козацьку шапку. Він її одразу і вдягнув – справжню, з малиновим шликом – схожу на ту, яку батько-сотник носив...

**Сергій МОГИЛКО
(«Прес-Центр»),
фото Олега
ОСТРОВСЬКОГО**

За автографами до ювіляра вишикувалася черга...

селі Вільховець, познайомився із В'ячеславом Чорноволом.

– Славко та його друг Толя Решетник тоді були школярами, вчилися разом. Вони приходили до мене на посиденьки, Я їм розповідав про табори – і про «рідні» радянські, і про «двоюрідні» німецькі. Застерігав їх, що можуть потрапити в неприємності, якщо будуть занадто відважними. Але ще тоді виховував зі Славка патріота, схилив його до націонал-демократичного руху. Тоді ми багато спілкувалися, обмінювалися просвітницькою літературою, – пригадує Михайло Іванченко.

Чи здобули, за що боролись?

Україна ще не дійшла до са-

ДОСЬЄ:

Михайло Іванченко належить до Всеукраїнського товариства політ'язнів і репресованих, член Національної спілки письменників України. Автор сотень красназвичих і наукових досліджень, але друкувався рідко. Видав науково-популярні книги «Дивосвіт прадавніх слов'ян», «Тамниці нашої прадавнини», романів «Дума про Вільних Козаків», «Остарбайтерський вир», «Новели неволі», збірки есе та статей «Сурма і меч» та збірку віршів «Полиновий квіт», «Бунчук вітрів», «Осіньне чересло», «Крицеев стремено».

У 2007 році став лауреатом Літературної премії В. Симоненка. А в 2012 році він отримав літературну премію імені Ю. Горліс-Горського. Має дружину, сина і доньку, чотирьох внуків та трьох правнуків.

ГОЛОДОМОР 1932-33 РОКІВ: ГЕНОЦИД ОКУПАНТІВ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Наприкінці 1920-х років провідне місце в керівництві більшовицького режиму посів Йосип Сталін. Він зосередив у своїх руках абсолютну владу та запровадив тотальний контроль над суспільством. Головним стало завдання втілити в життя ідеї про світову революцію на чолі СРСР та побудову соціалізму в окремо взятій державі. Для цього необхідним було проведення військово-промислової модернізації. Вона втілювалася кількома методами: насильницькою колективізацією та форсованою індустріалізацією.

Внаслідок насильно проведеної колективізації та підвищення квот хлібпоставок було зруйновано традиційну систему землеробства. Селян агітували вступати до колгоспів, які перетворилися на інструмент визиску. Вступивши до колективного господарства, хлібороби втрачали землю, худобу, реманент, можливість контролювати результати своєї праці. Вони ставали підневільними та безправними працівниками. Водночас централізоване накопичення запасів збіжжя й інших сільськогосподарських продуктів призвело до браку харчів у селян. Почалося масове голодування. Особливо важкою була ситуація в Україні та Північному Кавказі.

Тоталітарні методи більшовицької влади викликали спротив українських селян. Наприклад, у 1930 році в Україні відбулося близько 4098 повстань за участі понад 1,2 млн. учасників та 1061 (близько 250 тис. учасників) на Північному Кавказі, де українці становили значну частину населення.

Паралельно влада розпочала наступ на українську інтелігенцію, з метою залякати та змусити її працювати на новий режим. З 1929 року розпочалося фабрикування судових процесів над провідними українськими політичними та громадськими діячами, незгідними з офіційною політикою Москви. Засуджено, заслано в табори та страчено майже усіх академіків НАН України, тисячі провідних вчителів, священників Української Автокефальної Православної Церкви та суспільно-громадських діячів.

Головною причиною голоду 1932-1933 років стали методи державної заготівлі зерна, шляхом примусового централізованого вилучення. У 1931 років українські селяни змушені були віддати більше 40% усього урожаю, що призвело до голодування уже в кінці 1931 – 1932 років. Незважаючи на це, у липні 1932 року було прийнято завідомо нереальні до виконання плани хлібзаготівель з урожаю 1932

року. Фактично було створено умови для того, щоб вилучити усі запаси зернових.

У жовтні 1932 року з Москви до України прибула надзвичайна хлібзаготівельна комісія на чолі з головою РНК СРСР В. Молотовим. У листопаді 1932 року під тиском В. Молотова ЦК КП(б)У прийняла постанову "Про заходи щодо посилення хлібзаготівель", а 20 листопада 1932 року Раднарком України затвердив аналогічну постанову про запровадження натуральних штрафів – вилучення продовольства і худоби в господарствах, які "заборгували" згідно нереальних планів хлібзаготівель. Розширене тлумачення цих постанов давало можливість представникам влади вилучати й інші продукти харчування: картоплю, квасолю,

надзвичайного стану та системи примусових заходів: села блокувалися, призупинялося постачання товарів, заборонялася торгівля, вивозилися із крамниць товари, не дозволялося перемелювання зерна на муку. Занесення на "чорні дошки" означало повну ізоляцію цілих районів, вилучення усього продовольства, що часто було рівнозначним смертному вирoku.

Яскравим доказом навмисної організації Голодомору 1932-1933 років на Україні 22 січня 1933 року директива, згідно якої виїзд селян з території УРСР в інші регіони Радянського Союзу заборонявся. Тих, хто встиг виїхати, заарештовували і повертали назад. Згодом спеціальні військові підрозділи блокували дороги до міст. "За-

3 СРСР було експортовано у 1932 році 1,6 млн. т зерна та 1,8 млн. т – у 1933 році.

Окрім того, більшовицький режим не визнавав голоду в Україні. З приводу цього М.Литвинов – Народний комісар закордонних справ, у січні 1933 року зробив заяву про відсутність голоду в Україні. На цій підставі СРСР відмовився від допомоги, яку пропонували численні неурядові організації іноземних держав.

Комуністична влада мала вдосталь ресурсів та можливостей для припинення голоду в Україні та в інших регіонах СРСР. Однак ці ресурси не було використано. Натомість, в Україні було задіяно продуману систему репресивних заходів з метою позбавити селян усієї їжі та перекрити їм доступ отримати які-небудь продукти. Таким чином, радянське керівництво використало голод як знаряддя терору супроти українського народу. Це підтверджує у своєму доносіні й італійський консул Сергіо Граденіго 31 травня 1933 року: "Етнографічний матеріал" слід замінити, цинічно сказав один... великий начальник у місцевому ГПУ.... Яким би потворним і неймовірним не здався подібний намір, все ж його варто розглядати як реальний і такий, що здійснюється повним ходом. Адже шляхом безжалюїх конфіскацій московський уряд влаштував не те, що голод, а повний брак будь-яких засобів до існування на українському селі... З цього я роблю висновок: теперішня катастрофа спричинить колонізацію України переважно російським населенням. Це змінить її етнографічну природу."

За підрахунками Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України внаслідок Голодомору 1932-1933 років загинуло 3 млн. 941 тис. осіб, серед яких етнічних українців – 3 млн. 597 тис., або 91,2% від загальної кількості прямих втрат.

Непрямі втрати внаслідок голодомору в Україні в 1932-1934 роках дорівнюють 1 млн. 122 тис. осіб. Сукупні демографічні втрати, з урахуванням кумулятивних втрат, становлять 10 млн. 63 тис. осіб. Якщо б не було голоду, терору та репресій, то при збереженні динаміки демографічного

приросту, у 1937 році населення Української РСР могло б становити 36-37 млн. осіб замість 26 млн. осіб.

Голод призвів не лише до фізичного знищення мільйонів людей, зруйнував соціально-економічні та традиційні народні інститути, спричинив морально-психологічні зміни у свідомості української нації, а й зламав традиційний уклад життя українських хліборобів. Результатом дій радянського режиму в 1932-1933 роках стала загибель мільйонів людей, що свідчить про наявність ознак злочину проти людяності. Таким чином, Голодомор 1932-1933 років став складовою частиною більшовицької політики, спрямованої на утвердження жорсткого контролю держави над суспільством.

З метою вшанування пам'яті мільйонів українців, які стали жертвами голоду 1932-1933 років в Україні Верховною Радою 28 листопада 2006 року було прийнято Закон України "Про голодомор 1932-1933 років в Україні", що визнав Голодомор геноцидом українського народу. Результатом зусиль громадськості та держави стало визнання Голодомору актом геноциду низкою іноземних держав і міжнародних організацій. 1 листопада 2007 року 34-а сесія Генеральної конференції ЮНЕСКО, до складу якої входить 193 країни, одностайно прийняла Резолюцію "Вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні". У ній було висловлено переконання, що усестороннє висвітлення трагедії Голодомору 1932-1933 років стане нагадуванням сучасним і майбутнім поколінням про необхідність плекати демократичні цінності, права людини і громадянина.

28 квітня 2010 року Парламентська асамблея Ради Європи прийняла резолюцію про вшанування пам'яті жертв великого голоду (Голодомору) в колишньому СРСР. Європейські парламентарі визнали, що великий голод в СРСР був «викликаний жорстокими зумисними діями і політикою радянського режиму» і є злочином проти людства. В резолюції відзначено, що «в Україні, яка постраждала найбільшою мірою... ці трагічні події відомі як Голодомор (політично мотивований голод) і визнані українським законом актом геноциду українців».

Леся ОНИШКО,

<http://memorialholodomors.org.ua>

цибулю, капусту тощо.

У грудні 1932 р. ЦК ВКП(б) ухвалило рішення забрати з України усі наявні зернові запаси, включаючи посівний матеріал. Для вилучення продовольства створювалися спеціальні загони з активістів – так звані "буксирні бригади", які ходили по селянських хатах та проводили обшуки. Конфіскації підлягали не лише зернові, але й усі продукти, худоба, навіть одяг і меблі. Селян було позбавлено усіх харчів. Цим партійний апарат цілком свідомо приривав селян на голодну смерть.

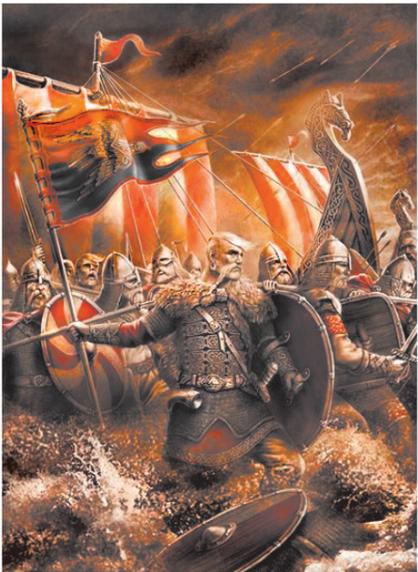
Для розправи з селянами, які не виконували плани по хлібзаготівлі, влада широко використовувала спеціальний позасудовий репресивний захід – занесення на "чорну дошку" районів, сільрад, сіл та колгоспів за "невиконання хлібзаготівель". Вперше така практика була застосована у листопаді 1932 на Кубані в районах, заселених українцями. Занесення на "чорну дошку" означало оголошення в окремих населених пунктах

городжувальні загони" робили неможливим перевезення хліба і зерна та пересування українців, які прагнули врятуватися від голодної смерті.

Ще одним свідченням цілеспрямованої політики радянської влади проти українського селянства, як складової української нації, можуть бути систематичні та жорстокі репресії проти місцевих партійних керівників, які висловлювали незгоду з надмірними планами хлібзаготівель. Вони прагнули допомогти селянам, що помирили голодною смертю, шляхом виділення їм продуктів харчування із колгоспних фондів. За свої вчинки їм доводилося платити свободою та життям.

У державних резервах було нагромаджено велику кількість зернових запасів, але ці ресурси не було використано для надання допомоги голодуючим. Незважаючи на масову смертність радянський уряд експортував за кордон величезні обсяги збіжжя та інших продуктів харчування, які були вилучені з України.

ЧЕРВОНО-ЧОРНЕ ЗНАМЕНО: символ боротьби за національне визволення

Ігор АРТЕМЕНКО

Революційний прапор ОУН активно використовувався повстанцями УПА. Переляк перед ним радянських партійних функціонерів передався деяким сучасним політичним силам — очевидно, саме тому і є намагання наділити червоно-чорні знамена якимось демонічним змістом. Насправді ж, якби УПА перемогла, світ давно визнав би цей прапор нарівні з синьо-жовтим державним...

В історії народів доля знамен дійсно дивною буває. Завдяки тому, що в Другій світовій війні була переможена ідеологія націонал-соціалізму диктатора Гітлера, забороненим став прапор його Третього рейху — червоне полотнище зі свастикою. Зате точно такий червоний прапор диктатора Сталіна, тільки з серпом і молотом, ще довго давив незалежність народів, затиснених рамками новітньої імперії зі столицею в Москві, де будувалася система, досить схожа з гітлерівською. З єдиною відмінністю: у гітлерівців це називалося націонал-соціалізмом, бо будувалося для окремо взятого німецького народу, а в СРСР — просто соціалізмом, бо «ошасливити» намагалися всі поневолені Москвою народи...

Та хай їм грець, тим червоним прапорам Гітлера-Сталіна, адже цивілізована Європа давно вже їх «привірнула в правах» і визнала однаковим мотлохом на смітнику історії. Поговоримо ліпше про знамена, схожі з нашим червоно-чорним, який нині переживає нову хвилю популярності в українців.

Внутрішня македонська революційна організація (ВМРО) мала за прапор організації червоно-чорне полотнище — таке ж, як у нашої УПА. А написом на ньому напиком над зображенням лева ішло «Свобода або смерть!» — фактично слово-у-слово з прапором нашого Холодного Яру, де були слова «Воля України або смерть!». До речі, ця революційна організація зародилася в Македонії майже в той час, коли й Холодноярська республіка — у 1919 році. Як УПА продовжила справу холодноярців у боротьбі проти Москви — так і македонці не склали зброї у війні проти сербського Белграда, який утримував декілька народів у рамках Королівства Югославія. Як у нашій УПА були «чоти» (підрозділи, співставні із сучасним взводом) — так і у македонського ВМРО були «чети», відповідно, бойовиків-повстанців, які входили до їх складу, у Югославії прозвали «четниками». Як наша Галичина була розділена між кількома державами, так і Македонія — тож четники воювали як проти сербських військових підрозділів, так і проти болгарської та грецької армій. Восени 1934 року від кулі повстанця ВМРО загинув навіть король

— справа боротьби під червоно-чорним прапором дала Македонії таки не смерть, а свободу...

Вартій уваги і прапор Партії Іспанських Фалангістів, створеної на початку 30-х років минулого століття. Про цей прапор і «слова кривого не казали» навіть в СРСР, бо лідер фалангістів Франко аж до своєї смерті 1975 року був легітимним і шанованим у світі керівником держави. Червоно-чорно-червоний прапор з пучком стріл, які розбивають кайдани, чудово знають і поважають і в сучасній Іспанії. Партія фалангістів була перейменована в Національний рух, правонаступником якого став Народний альянс, відповідно теж перейменованій у Народну партію, переможницю виборів 2011 року (186 із 350 місць в іспанському парламенті), нині вона — ще й у складі Європейської народної партії в Європарламенті (23 депутати) та в Міжнародному демократичному союзі...

Третій червоно-чорний прапор, про який розповімо — з написом FSLM, бо це — абревіатура Сандиністського фронту національного визволення, створеного радикальними студентами у 1961 році і названа на честь Августо Сандіно — лідера національно-визвольної війни 1927—1934 років. На цей червоно-чорний прапор у Радянському Союзі просто молилися — бо нікарагуанські повстанці націоналістичні переконання поєднували з марксистськими. Причому внаслідок відважних бойових дій повстанців-сандиністів під червоно-чорним прапором американські війська назавжди покинули Нікарагуа. Втік і диктатор Сомоса Дебайле, маріонетка в руках закордону. Пізніше повстанці знайшли його в еміграції і знищили...

У кожному з вищеписаних випадків справа націоналістів під червоно-чорним прапором перемагала, проте державні прапори незалежних держав Іспанії, Республіки Македонії та Нікарагуа мають інші кольори. Інша справа — Республіка Ангола, де переможний червоно-чорний прапор повстанців-націоналістів 1975 року став ще й державним символом після визволення Анголи з-під влади Португалії. Цікаво, що одна з військово-політичних організацій Анголи, яка воювала під червоно-чорним прапором, називалася... УПА — від скороченого *Uniro dos Povos de Angola* (Союз народів Анголи).

Прапор Сандиністського фронту національного звільнення Нікарагуа

Внутрішня Македонська Революційна Організація

Прапор Іспанської фаланги

Прапор Республіки Ангола

23 серпня 2003 року Конституційна комісія Анголи запропонувала прийняти новий варіант державного прапора — з синім, білим і червоним кольорами та зображенням сонця. Цю пропозицію Конституційна асамблея і Конституційний трибунал Анголи розглянули тільки взимку 2010 року і... постановили залишити державний прапор 1975 року без змін, небезпідставно вважаючи червоно-чорне поєднання кольорів значно кращим, аніж синьо-біло-червоне...

Восени 2013 року на відбірковому матчі чемпіонату світу з футболу, де Україна розгромила Сан-Маріно з рахунком 9:0, розгорівся скандал з-за червоно-чорного прапора на трибунах. Дивно, що нічого не було сказано про чорний холодноярський прапор, який був поруч з ним...

Югославії Александр I Карагеоргієвич... Остаточні загони повстанців-четників були знищені комуністичними режимами Югославії та Болгарії лише в середині 1940-х років. Зате справа ВМРО не загинула — і 1992 року на руїнах Югославії постала Республіка Македонія, на яку, щоправда, досі косо дивиться Болгарія, а ще гірше — Греція. Проте достатньо того, що світ через інституції ООН визнав незалежність вільнолюбного народу і його право будувати власну державу

www.cossackland.org.ua

Козацький край

Австралія США Росія

Великобританія Ірландія

Польща Німеччина

На сайті «Козацького краю» маємо читачів вже понад ста зарубіжних країн. Лідерами місяця по кількості «заходів» з-за кордону є США, Росія, Німеччина, Великобританія, Ірландія, Австралія та Польща

Українська держава понад усе!
Видавання історичного клубу «Холодний Яр»

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Передплати газету
«Незборима нація»!

Вона може стати неоціненним другом вчителя, школяра, студента, історика, краєзнавця, кожного, хто цікавиться героїчною і трагічною історією нашої Батьківщини.

«Незборима нація» — газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України.

Її можна передплатити у будь-якому відділенні пошти: передплатний індекс 33545.

Вартість передплати на рік — 17,34 грн.

Не забудьте передплатити «Незбориму націю» і для бібліотек та шкіл тих сіл, з яких ви вийшли.

nezboryma@naciya.org.ua

ПОЕТ З РОСІЇ ПІДТРИМАВ УКРАЇНСЬКИЙ ЄВРОМАЙДАН

Десяток днів тому на адресу редакції «Козацького краю» надійшов вірш з Росії – без супроводжувального листа. Поет Олександр Бившев із Кромів Орловської області своїми римованими рядками з присвятою – «Україне» – широко підтримував європейський вибір українців. Перші ж рядки звучали досить суворо навіть для старого бандерівця з Карпат, а не те що для 41-річного викладача іноземної мови з російської глибинки:

*Рванув із гебистских
объятий,
«Ф@к ю» ты сказала
Кремлю.
Теперь столько слышишь
проклятий
Ты за незалежность свою...*

Ми вирішили притримати публікацію цього вірша до 29 листопада – сподівалися, як і абсолютно переважна більшість українців на те, що на саміті у Вільнюсі ми зробимо ще один великий крок назустріч ЄС. Не так сталося, як гадалося – замість руху вперед відкотилися назад та ще й чи на один крок?..

Тому здавалося б неактуальними стали подальші слова з вірша орловського поета:

*Москва задыхается в лобе.
Назад сожжены все мосты...*

*Пошла ты навстречу Европе.
И правильно сделала ты.
«Хай зліє» чекистов «малина»
Наплюй на имперский их стяг.
Удачи тебе, Украина!
Счастливым пусть будет твой
шлях!*

Від того, що сталося у Вільнюсі, тяжко було на серці, згадували ми і Бившеву – говорили між собою в редакції, мовляв, як тому далекому слов'янському братові, який вірив, що слідом за Україною і його Росія стане на шлях демократії?.. Аж раптом отримали нового листа, прочитуємо його мовою оригіналу:

«Здравствуйте! В связи с последними событиями вокруг Украины хочу вам предложить своё совсем новое стихотворение. Это непредвзятый взгляд изнутри России, чьё руководство оказывает беспрецедентное давление на независимое украинское государство. Грубый шантаж, вероломство и провокации (что мы ясно видели в 2008 году на примере Грузии) стали давно нормой в политике Москвы по отно-

шению к её соседям. Кремлёвские власти в РФ поднимают намеренно волну великорусского шовинизма. К сожалению, имперские амбиции правящей путинской чекистской группировки находят отклик среди многих зомбированных россиян. Но, надеюсь, Украина рано или поздно освободится от пут «питерских братков». Успехов вам и всего наилучшего! Твёрдости духа и оптимизма!» До листа додано нового вірша:

**РОССИЯ vs УКРАИНА,
ИЛИ «ЛЮБИТЬ ПО-РУССКИ»**
*РФ опять готова к бою.
(Психуем, когда к нам спиной.)
Грозим мы Киеву трубугой.
Здесь вентиль – туз наш козырной.
Нет, всё равно любить нас будешь!
(Схватить за жабры – не вопрос.)
В ответ мы получаем кукиш. -
Нам не впервой финтос под нос.
Но мы упорные ребята.
Упрямо на своём стоим.
«Великороссов» дело свято,
Ведь как-никак мы ж
«Третий Рим».
Напомним про одну шестую.
Эй, не косить на Запад глаз!
Кохайте, хлопцы, Русь Святую!
А нет – мы вам отключим газ!
Авось, да что-нибудь и выйдет.
Давить соседей нам не в лом...
Что нас вокруг все ненавидят,
Мы удивляемся потом.*

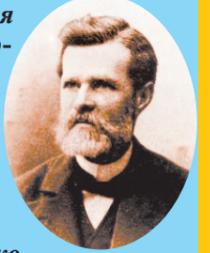
**ВІД РЕДАКЦІЇ
«КОЗАЦЬКОГО КРАЮ»:**
пане Олександр, насправді українці ніколи й нікого не ненавидять за національною ознакою. Таких як Ви, хто щиро поважає нашу націю, наш народ і нашу державу, ми завжди готові вітати на нашій землі. На ній немає місця лише тим, хто люто її ненавидить і роками не може змиритися з суверенним правом самодостатнього народу обирати свій шлях.

Вам – наша вдячність за підтримку й добре слово. В часи ГКЧП і тодішніх московських подій в Україні було популярним гасло: «За нашу і вашу свободу!» У здоровій частині суспільства обох держав й донині зберглося це спільне прагнення до кращого майбутнього в об'єднаній Європі. Тому хочеться, щоб між Україною і Росією назавжди шезло оте «vs». Віримо: зовсім скоро Україна увійде до Європи першою, проте і Росія недовго затримається сама на околицях євроінтеграційних демократичних процесів!

Поетичне слово

Борис Грінченко:
«Ще не вмерла
Україна,
але може вмерти...»

9 грудня виповнюється 150 років від дня народження Бориса Грінченка – українського письменника, педагога, лексикографа, літературознавця, етнографа, історика, публіциста, громадсько-культурного діяча. Він був редактором низки українських періодичних видань, обстоював поширення української мови в школі та в установах. Автор фундаментальних етнографічних, мовознавчих, літературознавчих та педагогічних праць, історичних нарисів, перших підручників з української мови й літератури, «Рідного слова» – книжки для читання в школі. Укладач чотиритомного тлумачного «Словаря української мови». Один із організаторів і керівників товариства «Просвіта».

Окрім творчості, Борис Грінченко відомий ще й політичною діяльністю: 1904 року він став одним із співзасновників Української Радикальної партії, яка різко виступила за необхідність автономії для України, яка тоді була підпорядкованою Москві. Один з найвідоміших віршів Грінченка – «Землякам, що раз на рік збираються на Шевченкові роковини співати гімн». Оскільки він досі актуальний, прочитуємо його повністю...

*Ще не вмерла Україна,
Але може вмерти:
Ви самі її, ледачі,
Ведете до смерті!
Не хваліться, що живе ще
Наша воля й слава:
Зрада їх давно стоптала,
Продала, лукава.
Ваші предки торгували
Людськими правами,
Їх продавши, породили
Нас на світ рабами.
Не пишайте ж у співах
Ви козацьким родом:
Ви раби, хоча й пани ви
Над своїм народом.
Україна вам не мати,
Є вам інша пані,
Зрадних прадідів нікчемних
Правнуки погані!
Тільки той достойний щастя,
Хто боровсь за його,
Ви ж давно покірні слуги
Ледарства гидкого.
Ви ж давно не люди – трупи
Без життя і сили,
Ваше місце – кладовище,
Яма та могили.
Як живі покинуть мертвих,
Щоб з живими стати,
«Ще не вмерла Україна»
Будемо співати.
Як живі покинуть мертвих,
Прийде та година,
Що ділами, не словами
Оживе Вкраїна.*

ДОСЬЄ:

Олександр Михайлович Бившев народився 1972 року. Випускник факультету іноземних мов Орловського державного педагогічного інституту. Нині працює викладачем іноземної мови, пише вірші. Друкується з 1991 року. Автор двох поетичних збірок: «С думою о России» (1998 р.) та «Солнечный зайчик» (2007 р.) Вірші Олександра Бившева друкувалися в багатьох центральних та регіональних виданнях Росії, а також за кордоном. Друкувався у журналах «Бельские просторы», «Вольный лист», «Кольцо А», «Литературный Башкортостан», «Луч», «Нива» (Казахстан), «Новая литература», «Новые облака» (Естонія), «Парус», «Приокские зори», «Русский глобус» (США) «Эрфольг», «Южная звезда», «Юность» та ін.

Фіналіст конкурсу гумористичної поезії «Пошла писать губерния» (2006 р., «Литературная газета»), переможець конкурсу віршів журналу «Эрфольг» (2010 р.), лауреат конкурсу ім. Некрасова (2011 г.), фіналіст конкурсу політичної сатири «Политпикет» (2011 р., «Литературная газета»), переможець творчого конкурсу журналу «Юность» (2011 р.), переможець конкурсу «Время Поэтов» (2011 р., Липецьк) та лауреат всеросійського літературного фестивалю-конкурсу «Хрустальный Родник-2012». Тепер до колекції перемог може додати ще й щире визнання Всеукраїнської незалежної газети «Козацький край» – за справді братнє відношення до українського народу!

**МУЗЕЙНО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИКИЙ ХУТІР**

**Запрошую Вас на вечорниці.
Новорічні свята та корпоративи**

2013 рік
6 грудня
Вечорниці до дня Святої Катерини
13 грудня
Вечорниці до дня Святого Андрія
20 грудня
Вечорниці до дня Святого Миколая
із 21 грудня до 30 грудня
Новорічні корпоративи
в українському стилі (щодня)
31 грудня
казкова Новорічна ніч

2014 рік
13 січня
Старий Новий рік
(Свято Меланки та Василя)

**Міні-готель
"Хата Березини" з піччю
"Козацький чан на травах"**

Чигиринський р-н, с. Мельники, хутір Буда (біля дуба М. Залізняка)
квитки за тел.: (0472) 566-911, (067) 238-47-57, (067) 442-79-64
можлива доставка автобусом www.hutirbuda.com

Передплатний індекс «Козацького краю»:
89155
Вартість передплати:
* на 1 рік – 126 грн. 50 коп.
* на 6 місяців – 63 грн. 25 коп.

Козацький край
СІМ ПОВЕРТАЄТЬСЯ

ГЕНЕРАЛ МАРКО БЕЗРУЧКО: «Я воював не за Польщу, а за Україну!..»

130 РОКІВ ТОМУ НА ЗАПОРІЖЖІ НАРОДИВСЯ ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УНР, ЯКИЙ УРЯТУВАВ ПОЛЬЩУ ВІД БІЛЬШОВИЗМУ. У 1938-МУ БЕЗРУЧКА НАГОРОДИЛИ НАЙВИЩИМ ПОЛЬСЬКИМ ОРДЕНОМ "VIRTUTI MILITARI", ПРОТЕ УКРАЇНЕЦЬ ВІДМОВИВСЯ ЙОГО ПРИЙНЯТИ.

Шлях у військові

Він народився 31 жовтня 1883 року в містечку Великий Токмак (зараз Токмак Запорізької області), славному козацькою історією.

Марко закінчив вчительську семінарію, трохи повчителював, але вирішив стати військовим. Продовжив навчання в Одесі, закінчив там юнкерське училище, де познайомився і подружився з потомственным одеситом Всеволодом Змієнком, з яким доля поєднувала згодом не раз.

Після училища дороги друзів розійшлися: Безручка направили до 106-го Уфимського піхотного полку, а Змієнко служив спочатку в Очакові, потім в Житомирі.

Проте друзі тримали зв'язок і разом вступили 1912 року до академії Генштабу в Петербурзі, яку закінчили саме перед початком війни – влітку 1914 року. Там Марко Безручко вчився разом з майбутніми генералами армії УНР Олександром Вишнівським і Василем Киреєм. Під час Першої світової війни Марко Безручко був начальником штабу піхотної дивізії, яка вела тяжкі бої проти німців. Але тут настав 1917-й...

Безручко разом з іншими військовиками українського походження став на бік свого повсталого народу і брав активну участь у створенні частин української армії.

Завдяки "зусиллям" прем'єра Винниченка та його соціалістичної братії потуги українських військовиків створити дієву армію пішли нанівець. Тільки з постановою Української держави на армію звернули увагу, бо на чолі держави став військовик – генерал Павло Скоропадський. Тоді багато колишніх офіцерів царської армії пішли до новоствореної армії. В тому числі і Безручко, якому доручили служити в Генеральному штабі. Проте він був одним із тих, кому не подобалось засилля російських монархістів в армії, яким відкрито протегував сам гетьман, тому під час короткотривалої війни між гетьманом і Директорією прийняв бік останньої.

Наприкінці 1918 року Безручка призначають начальником оперативного відділу Генштабу Армії УНР. Нагадаємо, що оперативний відділ керував діяльністю української розвідки і контррозвідки.

На чолі Січових Стрільців

26 березня 1919 року полковника Безручка призначили до Корпусу Січових Стрільців, командиром якого був полковник Євген Коновалець. Там Марко Данилович став начальником штабу і членом Стрільської Ради.

Корпус Січових Стрільців того часу складався з частин колишньої Сердюцької дивізії армії Української держави. Як писав згодом Безручко, "та обставина, що сердюки були дітьми заможних селян-хліборобів, робила корпус відпорним більшовицьким гаслам", тобто підрозділ був одним з найбільш боєздатних і дисциплінованих з'єднань українських військ.

Корпус тоді брав участь у важких боях з червоними під Бердичевим.

Він складався з 5 полків піхоти, 6 полків артилерії і кінного дивізіону. Сам Безручко вказував, що мала чисельність кінноти (250 шабел) була найбільшим недоліком з'єднання.

Протягом 1919 року Корпус вів важкі бої на Поділлі, відбиваючи наступи червоних і білих, аж поки 7 грудня 1919-го армію УНР не було інтерновано поляками в Луцьку.

1 січня 1920 року Симон Петлюра доручив полковнику Безручку сформувати 6-ту стрілецьку дивізію Січових Стрільців. Після підписання Варшавського договору між УНР та Польщею, 26 квітня 1920 року 6-та Січова Безручка і 3-я Запорізька дивізія Олександра Удовиченка розпочали спільно з 3-ю польською армією наступ на Київ і 7 травня визволили Київ від червоних.

Проте через місяць боїв командування РСЧА зосередило проти об'єднаних польсько-українських військ чималі військові сили. У результаті червеневого наступу більшовики

давній друг ще по Одесі полковник Всеволод Змієнко був начальником штабу оборони.

Переможець Будьонного

Про цю сторінку "непобедимої і легендарної" згадувати за всі роки СРСР було не прийнято. Радянська пропаганда часів великого терору "згадала" оборону Замостя життєрадісним пісенним маршем: "На Дону и в Замостье тлеют панские кости, над костями шумят ветерки".

Насправді під Замостям тліють не лише "панські" кістки. Дуже багато там і більшовицьких...

Перший штурм Замостя будьонівцями не вдався, проте вусатий стратег кинув свої частини на штурм знову. Протягом трьох днів над Замостям гримотів вогняний смерч. Штурм 30 серпня тривав весь день, але вже 31 серпня зусилля червоних послабішали, вже під вечір того ж дня облогу міста

перехопили ініціативу. Під кінець серпня лінія фронту перекотилася на Холмщину по лінії Красностав-Замостя.

Після авантюрно-невдалого штурму червоними міцно укріпленого Львова (за наполяганням члена Реввійськради Південно-Західного фронту Сталіна) 1-шу Кінну армію Семена Будьонного було перекинуто на допомогу Західному фронту Михайла Тухачевського, якого розбили поляки на Віслі.

1-ша Кінна повинна була вдарити полякам в тил і вийти в район Любліна. Але на шляху червоних було Замостя, в якому знаходилися частина 6-ї Січової дивізії Армії УНР Марка Безручка (штабна сотня, сотня 6-го кінного полку, 6-й технічний курінь і гарматна батарея). Місто було оточене червоними. Разом з українцями обороняли Замостя польські підрозділи.

Загальну оборону Замостя очолив полковник Марко Безручко, а його

Безручко став генералом, його призначено командувачем Середньою групою військ Армії УНР у складі 5-ї та 6-ї дивізій, яка, провівши в жовтні контрнаступ проти більшовицьких військ, зайняла Поділля по лінії Шаргород-Бар-Літин.

В цей час поляки, які перейшли у контрнаступ, разом з українськими військами вийшли на лінію Старо-костянтинів-Звягель і зупинилися, вважаючи свою мету досягнутою. Мало того, вони пішли з Москвою на переговори про перемир'я.

Українським військам довелося відвойовувати свою землю самотужки. Аж поки 21 листопада війська армії УНР в результаті контрнаступу червоних змушені були перейти Збруч, за яким вже хазяйнували поляки. Українську армію було інтерновано.

У цих умовах наприкінці 1920 року Марко Безручко очолив військову місію і штаб Армії УНР у Варшаві. На початку 1921 року він став військовим міністром УНР, а також віце-міністром уряду УНР в екзилі. Саме він займався добробутом інтернованих українських вояків.

Генерал жив у "генеральському" баракі в одному з таборів для інтернованих вояків армії УНР в Шипорно разом з дружиною Клавдією Олексіївною. Марко Данилович керував табором, а його дружина заробляла на життя живописом. Там же жила і родина Всеволода Змієнка.

1924 року поляки почали ліквідацію таборів вояків УНР. Безручко прийняв запрошення митрополита Андрея Шептицького працювати у карпатській Осмолоді, де вже працював перший начальник штабу Корпусу Січових Стрільців полковник Андрій Мельник (майбутній провідник ОУН).

Проте поляки, чие становище у Галичині було непевне, запротестували і не дозволили від'їзд. Як зазначає донька Всеволода Змієнка публіцист Галина Змієнко-Сенишин (Канада), польська влада боялася, що популярний в українських землях Марко Безручко підніме повстання проти Польщі. Генералу було запропоновано (майже примушено) працювати у Картографічному інституті Війська Польського у Варшаві. В 1931-1935 роках Марко Безручко очолював Українське воєнно-історичне товариство у Варшаві і редагував військовий альманах "За державність" – цінне джерело з історії визвольних змагань 1917-1922 рр. Пережите і набутий досвід під час війни за незалежність Марко Безручко описав у книгах "Від Проскурова до Чорторії" та "Українські Січові Стрільці на службі Батьківщині".

1938 року, під час бучного святкування 20-річчя відродження Польської держави підписано розпорядження про нагородження Марка Безручка найвищим орденом держави "Virtuti Militari", проте той прийняти його відмовився. "Я воював за Україну, а не за Польщу" – заявив бойовий генерал.

Безручко помер після важкої хвороби 10 лютого 1944 року і похований на українському православному цвинтарі "Воля" у Варшаві. Там же шістьма роками раніше упокоївся і Всеволод Змієнко. Генерали дружили до останніх своїх днів...

Вадим ДЖУВАГА

Всесвітня слава Ежена Деслава

Режисер, якого вважали французом, був родом з Черкащини

Пам'яті Євгена Сливи, сільського вчителя історії з Мартинівки на Канівщині, всім тим, хто по крупинках збирав історію рідного краю і кому її ще збирати у нелегкі часи, присвячую...

Андрій КРАВЕЦЬ

До завершення останнього року XIX століття залишалися лічені дні, за три тижні – Новий, 1900 рік розпочне буремне XX століття... Тієї ночі, 8 грудня 1889 року у світ прийшов той, кого світ знатиме як французько-іспанського кінорежисера Ежена Деслава. Насправді ж його звали Євгеном Слабченком, був він відставним старшиною розбитого більшовиками війська УНР, сином славного козацького краю, захопленого більшовиками...

Євген Слабченко народився у Таганчі Канівського повіту Київської губернії (нині – Черкаської області). Його предок козакував у війську гетьмана Івана Виговського, а батько, Антон Федорович Слабченко – був мирним рахівником на цукрозаводі графа Бутурліна. Жив їх рід в Таганчі здавна – недаремно один з кутків села з часів сивої давнини і до сьогодні Слабківщиною називається... Мати, Єлизавета Іванівна Звонар теж була родом з цих країв – із сусіднього села Мартинівка.

Євгена, коли він під-ріс, віддали на навчання у гімназію в Білій Церкві. Однокласником його, зокрема, був майбутній знаменитий письменник Юрій Смолич. Історик Ярослав Тинченко пише: "Чомусь досі сором'язливо замовчують те, що весь цвіт письменників і поетів УРСР у роки громадянської війни бився під українськими прапорами зі зброєю в руках проти більшовиків. Петлюрівськими офіцерами були Петро Панч та Андрій Головка, лихими юнаками (юнкерами) – Володимир Сосюра і Борис Антоненко-Давидович, добровольцями-кавалеристами – Олександр Копиленко та навіть 16-річний Юрій Яновський. Держчиновниками УНР – Павло Губенко (Остап Вишня), Павло Тичина, Юрій Смолич... Частина з них на початку 1920 року опинилися в лавах боротьбистів і разом з ними перейшли до більшовиків. Декого, наприклад Остапа Вишню і, за деякими даними, Юрія Яновського, червоні взяли в полон. Але петлюрівська закваска в них залишилася назавжди". На відміну від Смолича, Євген Слабченко ніколи не змінював переконань українського націоналіста...

Іхній випуск з гімназії припав на «шалений» 1917 рік. У травні того ж 1917-го Слабченко став організатором першої скаутської дружини у Наддніпрянській Україні. Юнацький патріотичний запал допоміг Євгенові створити спочатку бойскаутський курніш у Білій Церкві, потім – скаутську дружину в Києві, а у 19-річному віці стати автором підручника «Український скаутинг». Розпорядженням гетьмана Української держави Павла Скоропадського скаутинг, як молодіжний рух, що сприяв фізичному, розумовому і духовному розвитку юнаків і дівчат, було розповсюджено по всій Україні. При цьому за основу було взято саме досвід Євгена Слабченка.

А сам юний «батько Наддніпрянського скаутингу» в цей час уже взяв до рук зброю і став на захист молодій державі - служить старшиною варті Головного Штабу Окремого Корпусу Січових Стрільців. У час, коли Скоропадському

запала в голову невдала ідея про «федерацію» з Росією, українські війська, налаштовані на державну самостійність без обмежень, вибухнули антигетьманським повстанням. Серед січовиків Євгена Коновальця (майбутнього творця ОУН), які у бою під Мотовилівкою підняли на багнети російську дружину гетьманської варті, а потім звільняли Київ, був і Євген Слабченко. Надалі він служить старшиною для доручень при Директорії УНР, а від січня 1919 року – на дипломатичній службі. Спочатку був у складі дипломатичної місії УНР у США, а від 1920 року – дипкур'єр у Європі. Там і залишився від часу, коли під натиском більшовицьких орд загинула українська державність...

У післявоєнній Європі емігрантам жилося несолодко, та Євген «тримався на гребені хвилі» бурхливого життя. Вивчав міжнародне право в університетах чеської Праги, німецького Берліну, французького Парижа. Зрештою, навчання у знаменитій Сорбонні за браком коштів так і не завершив – вступив до кінотехнічної школи в Парижі й закінчив її 1926 року. Попутно працює в кіно-

візія та інші. 1956 року стає першим в історії кінематографу українцем, який отримує почесний диплом Венеціанського кінофестивалю - за стрічку «Картинки в негативі».

Весь час він згадує про рідну Таганчу, зізнається, що ідеї нових кіно уява пише йому лише українською мовою. Приймає активну участь у діяльності Українського Червоного Хреста, пише для української емігрантської преси – про визвольні змагання часів УНР, про діяльність УПА, готує сценарії фільмів про Симона Петлюру і Євгена Коновальця. Мрія всього його життя – фільм про гетьмана Івана Мазепу. Для цього збирав інформацію про Мазепу і мазепинців у архівах мало не всієї Європи – в Іспанії, Італії, Монако, Франції... Писав про те, що хоче віднайти рукопис книги якогось російськомовного автора – «Запорожський скит на Афоні» - там нібито була ниточка до пошуку коштовних дарів Мазепи монастирям грецького Афону. На жаль, невідомо, чи вдалося це Деславу. Зате пошуки в архівах принца Монако в Монте-Карло принесли справжнє сенсаційне відкриття. У грудні 1959 року

Деслав писав єпископу УАПЦ в швейцарській Женеві Євгену Бачинському, знайомому ще за дипломатичною роботою в місії УНР – про те, що віднайшов у архіві принца згадку про «таємний осередок українських старшин-мазепинців» на острові Мальта – усі вони мали імена, переінакшені на шведський манер і шведські паспорти. Очевидно, в мальтійській Ля-Валетті цих старшин готували як командувачів козацького флоту, який мав битися проти російського флоту Петра Першого...

На жаль, фільм про Івана Мазепу так і не був відзнятий: завадила спочатку Друга світова

війна, а потім – економічні негаразди у післявоєнній Європі. Залишилися лише чорнова версія книги Ежена Деслава – «Дипломатичні історії України», велика частина якої присвячена епосі Мазепи. Шкода, що немає цього фільму – на головні ролі у ньому Деслав збирався запросити знаменитих на той час акторів. Мазепу мав зіграти зірка ковбойських вестернів Джек Пеленс, а роль закоханої у Мазепу Мотрі Кочубеївни – знаменита Мерлін Монро.

Мине декілька десятиліть – вже й самого Деслава не буде серед живих. На церемонії в Лос-Анджелесі Джек Пеленс, якого він хотів на роль Івана Мазепи, отримуючи «Оскара» раптом сказав, що звать його насправді Володимиром Палагнюком і батьки його з України. І щоб довести, що ще має порох у порохівниціх, 73-річний нащадок козаків перед враженою залою чотири рази віджався на одній руці від сцени, де вручався «Оскар»... А в квітні 2004 року його знову запросили до Лос-Анджелеса на кінотижень «Російських ночей» під патронатом Путіна - хотіли вручити Пеленсу звання народного артиста Росії. Від нагороди 85-річний знаменитий актор відмовився, насмішкливо відмітивши, що у організаторів не все в порядку з географією, бо Україна – це не Росія, і він аж ніяк не росіянин. Після того разом зі своїми друзями покинув залу...

Автору цих рядків вдалося поспілкуватися телефоном з останнім у Таганчі на Канівщині представником роду Слабченків. Василь Ількович розповів, що в селі досі зберігся ставок, де Євген малим купався і приміщення школи, до якої він ходив...

Ежена Деслава не стало у вересні 1966 року. Коли його хоронили у французькій Ніцці – у той же день в Москві ховали й народного артиста РСФСР, професора Московської консерваторії Леоніда Савранського. Який зв'язок між ними? Як і Слабченко, Савранський теж народився у Таганчі на Канівщині. Обидва могли б прославити рідну Україну. Та коли країну віддано на поталу чужинцям, її сини вимушені шукати кращої долі за межами рідної землі...

журналистиці, засновує французьке товариство «Друзів українського кіно», активно листується з режисером Олександром Довженком і пропагує молоде українське кіно в Парижі. Сам Слабченко теж стає відомим як кінорежисер – створює фільми «Марш машин», «Світ в параді», «Монпарнас», «Електричні ночі» та інші. За фільм «Війна духів або Генерали без гудзиків» 1938 року удостоєний найпрестижнішої американської кінопремії «Оскар».

Євгена-Ежена Європа знає і як спеціаліста по зйомках в «гарячих точках». Він одночасно отримує запрошення від знайомого ще по Білій Церкві Бориса Сухоручка, колишнього полковника Армії УНР, а тепер – власника кінокомпанії «Меркур-фільм» у чеській Празі – той просить зняти фільм-репортаж про Карпатську Україну, яка вела бої проти угорських агресорів, а в той же час уряд Єгипту запрошує Деслава-Слабченка знімати фільм про становлення єгипетської армії. Знаючи про Голодомор у рідній Україні, Євген Слабченко прагнув виїхати на зйомки документального фільму, щоб розповісти про це світу, переживав, як там рідна Таганча... Зі зрозумілих причин поїздка не вдалася – більшовики не горіли бажанням, аби світ дізнався про їхні зверства. А підозри Євгена були не даремними – у його Таганчі тоді померло від голоду 812 односельців, у материній Мартинівці – 1250 людей... Якраз у розпалі в Україні були і політичні репресії – Євгенового дядька, академіка ВУАН Михайла Слабченка зіслали на Соловки у справі «Спілки Визволення України»...

1939 року Євген Слабченко, вже відомий Європі як Ежен Деслав (псевдонім означає в перекладі – «зі слов'ян»), вирушає до Іспанії, охопленої полум'ям громадянської війни. Тут знімає картини «Ревеляція», «Балада трьох кохань», «Країна чорної землі», «Фантастична

Церковний календар РІЗДВЯНИЙ ПІСТ!

Почуття благоговіння перед таємницею Різдва Спасителя у Вифлеємі змушує християнина задуматися про те, як гідно себе підготувати до цього великого свята. У молитовного життя Церкви таємниця втілення дорівнює таємниці воскресіння з мертвих, а церковний календар вказує межі і зміст Різдвяного Посту, що нагадує зміст Великого Посту.

Різдвяний Піст триває сорок днів. Починається він 28-го листопада і закінчується в ніч під Різдво 6-го січня. За цей період спостерігається сходження напруженості, наростання очікування свята: за п'ять днів до нього, тобто 2-го січня, починається п'ятиденне "передсвято" на зразок Страсної седмиці, зі своїми богослужбовими особливостями, а напередодні свята, "Святвечір", 6-е січня, повністю відокремлюється за прикладом Великої п'ятниці. Цей день називається "Святвечір", а вірніше - "Сочевнік", від слова "сочиво", що значить - відварна пшениця, яку відчувають на знак суворого посту перед цим великим святом. Встановлення Різдвяного посту, як і інших багатоденних постів, відноситься до стародавніх часів християнства. Так як заговини на піст припадає на день пам'яті св. апостола Филипа, то цей піст називають Филиповим.

Різдвяний піст - зимовий піст, він служить для нас освяченням останньої частини року таємничим оновленням духовного єднання з Богом і приготуванням до святкування Різдва Христового. Лев Великий пише: "Саме зберігання утримання відображене чотирма порами, щоб протягом року ми пізнали, що невпинно потребуємо в очищенні і що при розсіянні в житті завжди треба намагатися нам постом і милостиною винищувати гріх, який примножується тлінністю плоті і нечистотою побажань". За словами Льва Великого, Різдвяний піст є жертва Богові за зібрані плоди. "Як Господь милує нас плодами землі, - пише святитель, - так і ми під час цього посту повинні бути щедрі до бідних". За словами Симеона Фессалонікійського, "піст Різдвяної Чотирнадцятниці зображує піст Мойсея, який постив

сорок днів і сорок ночей, і отримав на кам'яних скрижалях накреслення слів Божих, тобто десять Заповідей Божих. А ми, постуючи сорок днів, споглядаємо і приймаємо живе слово від Діви, написане не на каменях, але що втілилося і народилося, і долучаємося Його Божественної плоті".

Різдвяний піст встановлений для того, щоб ми до дня Різдва Христового очистили себе покаванням, молитвою і постом, щоб з чистим серцем, душею і тілом могли благоговійно зустріти явлення у світ Сина Божого і щоб, окрім звичайних дарів і жертв, принесли Йому наше чисте серце і бажання слідувати Його вченню.

Правила утримання, встановлені Церквою в Різдвяний піст, такі ж суворі, як і Петрів піст. Крім того, у понеділок, середу і п'ятницю Різдвяного посту статутом Церкви забороняються риба, вино і елей і дозволяється приймати їжу без масла (сухоїдіння) тільки після вечірньої. У інші ж дні - вівторок, четвер, субота і неділя - дозволено приймати їжу з рослинною олією. Риба під час Різдвяного посту дозволяється в суботні та недільні дні й великі свята, наприклад, в свято Введення в храм Пресвятої Богородиці, в храмові свята і в дні великих святих, якщо ці дні припадають на вівторок або четвер. Якщо ж свята припадають на середу або п'ятницю, то дозвіл поста покладений тільки на вино і олію. Піст тілесний, без посту духовного, нічого не приносить для порятунку душі, навіть навпаки, може бути і духовно шкідливим, якщо людина, утримуючись від їжі, переймається свідомістю власної переваги від свідомості того, що він постить. Справжній піст пов'язаний з молитвою, покаванням, з утриманням від пристрастей і пороків, викорінюванням злих справ, прощенням образ, а також примирення з ворогуючими. Піст не мета, а засіб - засіб упокорити свою плоть і очиститися від гріхів. Без молитви і покавання піст стає всього лише дієтою.

Тож дорогі браття і сестри зуміймо достойно провести Різдвяний Піст, щоб з великою радістю та зі страхом Божим зустріли Велике і Славне Різдво Христове!

З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла м. Чигирин протоієрей Василь Циріль

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 1-19 грудня

1 грудня 1902 р. народилася Олександра СОКОЛОВСЬКА, легендарна українка, всім відома як отаман Маруся.
1 грудня 1991 р. український народ на референдумі проголосував за створення незалежної української держави.
2 грудня 1015 р. князь Ярослав МУДРИЙ (на портреті) посів у Києві великокняжий престол.
2 грудня 1958 р. помер Олександр ГРЕКІВ, начальний вождь УГА, командувач Армії УНР.
3 грудня 1722 р. у сотенному містечку Чорнухи Лубенського полку народився філософ, поет і педагог Григорій СКОВОРОДА.

4 грудня 1638 р. козацька рада ухвалила в урочищі Маслів Став «Ординації Війська Запорізького реєстрового».

4 грудня 1938 р. у Хусті відбувся І з'їзд «Карпатської Січі», воєнізованої організації, створеної на Закарпатті членами ОУН.

5 грудня 1683 р. відбулася переможна битва під Кіцканами козацького війська Степана КУНИЦЬКОГО (на портреті) проти об'єднаної орди білгородських і буджацьких татар.

5 грудня 1918 р. чотири курені Української Галицької Армії вибили польські війська з містечка Хирів на Прикарпатті.

5 грудня 1918 р. підписано Договір про дружбу і співпрацю між Українською Державою та Грузинською Демократичною Республікою.

6 грудня 1240 р. Київ захоплено і поруйновано ордами монгольського хана Батия.

6 грудня 1637 р. на Черкащині відбувся Кумейківський бій між козацьким і польсько-шляхетським військами.

6 грудня 1892 р. народився Роман-Микола ДАШКЕВИЧ, начальник артилерії корпусу Січових стрільців, генерал-поручник Армії УНР.

6 грудня 1895 р. народився Микола БУТОВИЧ, ад'ютант штабу 1-ї Сірої дивізії, графік і поет.

6 грудня 1919 р. розпочався Перший зимовий похід Армії УНР.

7 грудня 1870 р. помер Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ, автор музики до гімну "Ще не вмерла Україна".

7 грудня 1892 р. народилася Олена СТЕПАНІВ, старшина УСС і УГА, доктор історії та географії, багатолітній політ'язень російських таборів.

8 грудня 1900 р. народився Михайло ТЕЛІГА, кубанський бандурист, учасник Визвольної боротьби у лавах Армії УНР.

9 грудня 1863 р. народився письменник Борис ГРИНЧЕНКО.

10 грудня 1924 р. народився кобзар Михайло БАШЛОВКА.

11 грудня 1918 р. у звільнену Одесу вступили війська Директорії УНР.

12 грудня 1635 р. загинув Іван СУЛИМА (на портреті), гетьман запорозьких козаків.

12 грудня 1674 р. у Києво-Печерській друкарні вийшов перший короткий нарис історії України - «Синопис».

12 грудня 1764 р. цариця Катерина II скасувала в Україні Гетьманщину.

12 грудня 1896 р. народився Петро (Євстафій) ФІЛОНЕНКО, начальник 9-го повстанського району Волинської повстанської групи, полковник Армії УНР.

13 грудня 1577 р. гетьман українського козацтва Іван ПІДКОВА проголошений господарем (князем) Молдови.

13 грудня 1864 р. народився Віктор ЗЕЛІНСЬКИЙ, командир Синьої дивізії, генерал-поручник Армії УНР.

13 грудня 1936 р. помер Олекса АЛМАЗІВ (на фото), командир Окремого кінно-гірського гарматного дивізіону Армії УНР, генерал-хорунжий Армії УНР.

14 грудня 1840 р. народився Михайло СТАРИЦЬКИЙ, батько новітнього українського театру.

14 грудня 1918 р. - день падіння Української Держави гетьмана Скоропадського.

14 грудня 1942 р. гітлерівці вбили Івана КЛИМОВА-«ЛЕГЕНДУ», крайового провідника ОУН.

15 грудня 1890 р. народився Василь ЄМЕЦЬ, бандурист, учасник Визвольних змагань у лавах Армії УНР.

15 грудня 1921 р. поблизу Софіївки на Черкащині загинув Трохим БАБЕНКО, отаман Мліївської гайдамацької січі (отаман ГОЛИЙ).

16 грудня 1886 р. народився Данило ТЕРПИЛО, повстанський отаман ЗЕЛЕНИЙ (на фото - в центрі).

17 грудня 1883 р. народився Микола РЯБОВОЛ, голова Законодавчої ради Кубанської Народної Республіки.

17 грудня 1917 р. Українська Центральна Рада отримала урядову телеграму з Петрограда від Ради Народних Комісарів, в якій зазначалося, що уряд радянської Росії «визнає Українську Народну Республіку, її право цілком відокремитися від Росії».

18 грудня 1871 р. народився поет Микола ВОРОНИЙ.

18 грудня 1896 р. народився Ілько СТРУК, отаман Вільного козацтва, командувач Першої повстанської армії УНР.

18 грудня 1917 р. у Києві відкрито Українську державну академію мистецтв. Першим її ректором став графік Георгій НАРБУТ.

19 грудня 1830 р. народився письменник й історик Козаччини Данило МОРДОВЕЦЬ.

19 грудня 1856 р. народився Степан ЕРАСТОВ, письменник, член Центральної Ради від Кубані.

19 грудня 1945 р. в бою на кордоні з Чехією загинув член Проводу ОУН, генерал УПА Дмитро МАЇВСЬКИЙ.

19 грудня - ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор -
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор - Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску - Світлана КРАВЕЦЬ
Голова редакційної ради -
Володимир МУЛЯВА
Засновник - Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,
м. Черкаси, вул. Вербовецького, 1а. Тираж - 10 000 екз.
Замовлення №